

Het prille begin van de VNB, nu Stichting VNB

'Gaan we het doen, gaan we het niet doen, wagen we het er op?' Dat vroegen in 1883 een zevental mannen van gegoede stand, die verspreid over Nederland woonden, zich ernstig af.

'Gaan we dit jaar', zo luidde hun vraag, 'proberen voor het eerst een Nederlandse bedevaart naar Lourdes te organiseren?'

Verschillende van hen waren al op eigen gelegenheid of met een Belgische bedevaart in Lourdes geweest en vonden het de hoogste tijd om de Nederlandse katholieken in de gelegenheid te stellen een bedevaart naar Lourdes te maken.

In een artikel dat verscheen aan het einde van 1883 schrijft pater M.H. Reuser, die de eerste president van het Comité werd, over het ontstaan van VNB:

'Doch voor iedere Processie of Beevaart is een Kommissie, een Bestuur, noodig. En dit bestond in Nederland niet. Niemand wilde deze zaak aanpakken. Reeds eenige jaren geleden was een bekwaam en zeer bemind geestelijke aangezocht, zich aan het hoofd te stellen van een comité voor zulk een beevaart. ZEerw. nam het niet aan. Ook aan het begin van dit jaar was een welsprekend en talentvol Priester daartoe aangezocht, doch ZEerw. had geen tijd. Een Nederlander, welke te Antwerpen woont, [de heer Leon Hermans] had persoonlijk in verschillende steden van ons land invloedrijke personen, zoowel leeken als geestelijken, opgezocht en aangespoord om een Nedelandsche beevaart naar Lourdes tot stand te brengen, en overal het hoofd gestoten. Pater Wulfing, deze beroemde Missiepreker, alom in Nederland bekend, sloot zich met eenige leeken wel aan bij de Belgische processie, maar organiseerde geen Nederlandsche Beevaart.'

Toen al die voorname mannen weigerden, besloot schrijver dezes, hoewel zijne onbekwaamheid kennende, de handen aan het werk te slaan. Daar Maria gezegd had: Ik wil dat hier vele processïën komen, steunde hij op Hare voorspraak en rekende er op dat Zij zou aanvullen wat hem ontbrak. En daarin is hij niet teleurgesteld. Zij zorgde dat mannen als Pastoor Masker, Pater Reuser, de Eerw. Heeren Winand B.G. Jansen, Ferd. F. Sarton en A. Schellekens zich bij hem aansloten, en zegende dit werk zoo, dat niettegenstaande het comité nooit voltallig bijeen is geweest, de beevaart tot aller genoegen is afgeloopen.'

De heren gingen het waagstuk aan en nadat alle 465 pelgrims zich op 16 september 1883 in Maastricht verzameld hadden, vertrokken zij op 17 september, uitbundig uitgezwaaid door heel veel Maastrichtenaren, via Paray-le-Monial, naar Lourdes.

In de Katholieke Illustratie verscheen in de jaren 1883/1884 is een uitgebreid verslag van deze eerste bedevaart in verschillende afleveringen. Zie het VNB archief.

Op 6 augustus 1884 kwam het Comité bij elkaar om te bezien of men in september weer zal gaan. Er heerste met name in Marseille en Toulon een cholera-epidemie en daarom besloot men de volgende bedevaart te houden in april 1885. Als hier in maart 1885 over wordt gesproken, lezen we in de notulen:

'In Augustus heette het: zullen wij gaan of niet, en thans geldt dezelfde vraag. In Augustus was het de vrees voor cholera die ons weerhield, maar thans hebben wij andere bezwaren, meer bepaaldelijk aan de gewoonten van ons land ontspruitend, te overwinnen. In April is het de tijd van verhuizingen [bedoeld

worden de verhuizingen van pastoors en kapelaans die elders werden benoemd], na Paschen heeft men over het algemeen groote haast in het huwelijksbootje te stappen, vele familiën worden dan bezig gehouden door de drukten van eerste H. Communie, verandering van dienstpersoneel, enz.

Nogthans al die bezwaren dienen overwonnen te worden, want wij moeten bepaald gaan, anders zullen wij wellicht nooit meer een Nedel. Bedevaart naar Lourdes hebben, daar de fransche spoorwegen, zoo wij dezen keer ook afbestellen, een volgend jaar ons den trein zullen weigeren.'

Uiteindelijk vond de tweede bedevaart naar Lourdes plaats van 5 tot 16 mei 1885 met 264 pelgrims waaronder 9 zieken.

Behalve met onderbrekingen tijdens en als gevolg van de twee Wereldoorlogen was dit het begin van een traditie die op op de dag van vandaag [2020] voortduurt.

Jos Smits